

Införande av kopplingskrav för hundar i naturreservat i Kungsbacka, Varbergs, Falkenbergs, Halmstads, Laholms och Hylte kommuner.

Beslut

1. Länsstyrelsen inför förbud mot att ha okopplad hund i de 22 naturreservat som räknas upp i tabell 1, genom att lägga till följande föreskrift:

Med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken är det förbjudet att ha hund okopplad.

2. Länsstyrelsen beslutar om undantag från förbudet ovan för vallhund, vid jakt och för inhägnade områden på Råö 1:11 enligt tabell 2 och karta 1.

En sammanfattning av samtliga ändringar finns i bilaga 1.

Skäl för beslutet

Bestämmelser som beslutet grundas på

16 § lag (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter

Under tiden den 1 mars – 20 augusti skall hundar hållas under sådan tillsyn att de hindras från att springa lösa i marker där det finns vilt. Under den övriga tiden av året skall hundar hållas under sådan tillsyn att de hindras från att driva eller förfölja vilt, när de inte används vid jakt.

7 kap. 30 § miljöbalken

Länsstyrelsen får, enligt 7 kap. 30 § miljöbalken, meddela föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom ett naturreservat om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet. Föreskrifterna gäller omedelbart, även om de överklagas.

Länsstyrelsens bedömning

Skäl till att beslutet behövs

Lösspringande hundar i naturreservat orsakar problem. Besökare, med och utan hund, kan uppleva obehag av för dem okända lösspringande hundar. Får, hästar och nötkreatur kan bli stressade av hundar och vid flera tillfällen har lösspringande hundar orsakat att får skadats och t.o.m. dött i länets naturreservat. Fåglar och då särskilt markhäckande fåglar och fåglar som lever i flock störs av lösspringande hundar, vilket bl.a. kan orsaka försämrade reproduktionsframgång och försämrade överlevnad.

2019-06-26

511-3175-2018

Tabell 1. Naturreservat i vilka förbud mot att ha hund okopplad införs med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken.

Naturreservat	Kommun	Beslutsdatum	Diarienummer	Förvaltare
Bengtesgårds äng	Falkenberg	1972-05-18	11.121-86-72	Länsstyrelsen
Björkekullen	Falkenberg	1990-12-14	231-345-90	Länsstyrelsen
Hällarp	Falkenberg	1981-11-03	11.121-2840-74	Länsstyrelsen
Älmebjär	Falkenberg	2003-12-15, 2018-03-28 (utökning)	511-5221-01 och 511-5381-15	Länsstyrelsen
Eketånga	Halmstad	1972-06-30	11.121-2513-71	Länsstyrelsen
Mogölsmyren	Halmstad	1972-06-30, 1976-02-19 (utökning)	11.121-2635-71, 11.121-333-74 (utökning)	Länsstyrelsen
Möllegård	Halmstad	2004-10-25	511-2832-00	Halmstads kommun
Nissaström	Halmstad	2004-06-21	511-1876-01	Länsstyrelsen
Porsbjär	Halmstad	2002-01-25	511-1566-90	Länsstyrelsen
Svarta klippan	Halmstad	2000-12-08	231-5315-00	Länsstyrelsen
Villshärad	Halmstad	1974-06-20	11.121-69-73	Länsstyrelsen
Lintalund	Hylte	1986-12-19	11.1211-7774-84	Länsstyrelsen
Hördalen	Kungsbacka	1971-11-09	11.121-1766-71	Väst kust- stiftelsen
Näsbokrok	Kungsbacka	1972-03-13	11.121-2560-71	Länsstyrelsen
Svängehallar- Fjärehs	Kungsbacka	1977-01-13	11.121-961-71	Länsstyrelsen
Skummeslövs sanddynsreservat	Laholm	1972-06-30	11.121-2515-71	Länsstyrelsen
Åstarpe mosse	Laholm	2000-09-22	231-2829-00	Länsstyrelsen
Gamla Köpstad	Varberg	1972-10-26	11.121-1145-71	Länsstyrelsen
Getteröns naturreservat	Varberg	1970-02-10	III R11 2066 reg. nr 86	Länsstyrelsen
Hjärne	Varberg	1966-04-26	III R764 reg. nr 65	Länsstyrelsen
Långanskogen	Varberg	2002-03-22	511-3435-00	Länsstyrelsen
Åkraberg	Varberg	1966-07-18	IIIR 3964 reg. nr 64	Länsstyrelsen

2019-06-26

511-3175-2018

Tabell 2. Undantag som görs från förbudet om att ha hund okopplad.

Naturreservat	Kommun	Föreskriften ska inte utgöra hinder för att använda:
Bengtesgårds äng	Falkenberg	- vallhund vid skötsel av områdets betesdjur - hund vid jakt
Björkekullen	Falkenberg	- vallhund vid skötsel av områdets betesdjur - hund vid jakt
Hällarp	Falkenberg	- vallhund vid skötsel av områdets betesdjur - hund vid jakt
Älmebjär	Falkenberg	hund vid jakt
Eketånga	Halmstad	hund vid jakt
Mogölsmyren	Halmstad	hund vid jakt
Möllegård	Halmstad	vallhund vid skötsel av områdets betesdjur
Nissaström	Halmstad	hund vid jakt
Porsbjär	Halmstad	hund vid jakt
Svarta klippan	Halmstad	hund vid jakt
Villshärad	Halmstad	- vallhund vid skötsel av områdets betesdjur - hund vid jakt
Lintalund	Hylte	- vallhund vid skötsel av områdets betesdjur - hund vid jakt
Hördalen	Kungsbacka	- vallhund vid skötsel av områdets betesdjur - hund vid jakt
Näsbokrok	Kungsbacka	- vallhund vid skötsel av områdets betesdjur - hund vid jakt
Svängehallar-Fjärehs	Kungsbacka	- vallhund vid skötsel av områdets betesdjur - hund vid jakt - okopplad hund på inhägnad del av Råö 1:11
Skummeslövs sanddynsreservat	Laholm	hund vid jakt
Åstarpe mosse	Laholm	- vallhund vid skötsel av områdets betesdjur - hund vid jakt
Gamla Köpstad	Varberg	- vallhund för att samla in områdets betesdjur på hösten i området markerat med rött på karta 1, - vallhund för skötsel av områdets betesdjur i övriga delar av naturreservatet - hund vid jakt

2019-06-26

511-3175-2018

Naturreservat	Kommun	Föreskriften ska inte utgöra hinder för att använda:
Getteröns naturreservat	Varberg	• hund vid sådan jakt som sker på Länsstyrelsens inrådan och på arter som enligt Länsstyrelsens bedömning hotar områdets naturvärden
Hjörne	Varberg	• vallhund vid skötsel av områdets betesdjur • hund vid jakt
Långanskogen	Varberg	• vallhund vid skötsel av områdets betesdjur • hund vid jakt
Åkraberg	Varberg	• vallhund vid skötsel av områdets betesdjur • hund vid jakt

Tabell 3. Skäl till att införa förbud mot att ha okopplad hund i vissa naturreservat.

Naturreservat	Kommun	Skäl
Bengtesgårds äng	Falkenberg	betesmark
Björkekullen	Falkenberg	friluftsliv, betesmark
Hällarp	Falkenberg	betesmark
Älmebjär	Falkenberg	friluftsliv
Mogölsmyren	Halmstad	friluftsliv
Eketånga	Halmstad	friluftsliv
Möllegård	Halmstad	friluftsliv, betesmark
Nissaström	Halmstad	friluftsliv
Porsbjär	Halmstad	friluftsliv
Svarta klippan	Halmstad	friluftsliv
Villshärad	Halmstad	betesmark
Lintalund	Hylte	friluftsliv, betesmark
Hördalen	Kungsbacka	friluftsliv
Näsbokrok	Kungsbacka	friluftsliv, betesmark
Svängehallar- Fjärehs	Kungsbacka	friluftsliv, betesmark
Skummeslövs sanddynsreservat	Laholm	friluftsliv
Åstarpe mosse	Laholm	friluftsliv
Gamla Köpstad	Varberg	friluftsliv, betesmark, fåglar
Getteröns naturreservat	Varberg	friluftsliv, betesmark, fåglar
Hjörne	Varberg	betesmark
Långanskogen	Varberg	friluftsliv, betesmark
Åkraberg	Varberg	betesmark

2019-06-26

511-3175-2018

16 § lagen om tillsyn av hundar och katter är utformad för att skydda vilt, och skyddet är därför starkare under viltets reproduktionstid. I många naturreservat behövs ett starkt skydd mot lösspringande hundar även utanför viltets reproduktionstid. Det gäller i betesmarker där djuren ofta går långt in på hösten och områden som har mycket besökare även under höst, vinter och tidig vår. Det gäller också områden med känsliga fågelarter under höst och vinter. 16 § lagen om tillsyn av hundar och katter är i vissa fall också otillräcklig 1 mars - 20 augusti, eftersom den inte tydligt anger att alla hundar ska hållas kopplade. Det finns visst utrymme för att inte ha hunden kopplad om den är mycket väldresserad eller om man bedömer att det inte finns vilt i markerna. I reservat med mycket besökare, känsligt fågelliv eller betesdjur bör alla hundar enligt Länsstyrelsens bedömning hållas kopplade.

I områden där det är viktigt att hundar hålls kopplade är det angeläget att besökare kan få lättbegriplig information om detta. Genom att införa kopplingskrav med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken blir det tydligt att alla hundar måste vara kopplade. Det blir också lättare att informera om kravet då det kan skrivas tillsammans med övriga reservatsföreskrifter. Informationen underlättas också av att det går att sätta upp piktogram/bildskyltar på strategiska platser.

Länsstyrelsen bedömer att kopplingskrav med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken bör införas i samtliga naturreservat i länet som har betesmark och därmed potentiellt betesdjur, har värdefullt fågelliv, eller som i hög utsträckning används för friluftsliv, i de fall sådant förbud saknas. Skäl för att införa kopplingskrav i varje enskilt område anges i tabell 3.

I de reservat där jakt är tillåten bedöms den kunna få bedrivas med hund. I vissa reservat är endast naturvårdande jakt tillåten (t ex jakt på räv, mink och kråkor i områden med vadarfåglar). Jakt med hund bör i dessa områden tillåtas, men endast vid jakt som sker på Länsstyrelsens inrådan, och endast vid jakt på arter som enligt Länsstyrelsens bedömning hotar områdets naturvärden.

För skötsel av betesdjur behövs ibland vallhundar. Vallhundar används särskilt vid fårhållning men kan även användas för nötkreatur och häst, och används särskilt när djuren hålls i stora inhägnader. Vallhundar nyttjas för att samla ihop djuren inför flytt och för att avskilja sjuka eller skadade djur, men kan även användas för den dagliga tillsynen. Det är angeläget ur naturvårdsperspektiv att betesdriften kan fortgå i alla de naturreservat där naturvärdena är beroende av betesdjur. Nyttjande av vallhundar för skötsel av betesdjur bedöms utgöra en mindre störning på både djurliv och besökare jämfört med andra lösspringande hundar, eftersom dessa har fokus på betesdjuren och inte springer mot vilt eller besökare. En viss störning på fågellivet är dock trolig även med vallhundar. I flertalet reservat bedöms nyttan av att tillåta vallhundar överväga risken med den störning som dessa kan medföra. Vallhund för skötsel av områdets betesdjur bör därför tillåtas i merparten av de reservat som betas, eller som kan betas enligt områdets skötselplan. Användning av vallhund bör dock begränsas i de områden som har, eller kan förväntas få, ett rikt fågelliv och i synnerhet områden där det förekommer markhäckande fåglar t.ex. vadare. I sådana områden bör vallhundar endast tillåtas för att samla in områdets betesdjur på hösten. I naturreservatet Gamla Köpstad har två delområden (Segersnäs och Lerjan) värdefullt fågelliv av sådan karaktär att vallhund bör begränsas. Då naturreservatet Gamla Köpstad också hyser stora arealer betesmark där vallhund kan

2019-06-26

511-3175-2018

Regler för användande av vallhund i naturreservatet Gamla Köpstad

- vallhund får endast användas för att samla in djuren på hösten
- vallhund tillåten hela året

© Lantmäteriet Geodatasamverkan, © Länsstyrelsen

Karta 1. Karta som anger var inom naturreservatet Gamla Köpstad det är tillåtet att använda vallhund för skötsel av områdets betesdjur under hela året, respektive endast för insamling av betesdjuren på hösten.

2019-06-26

511-3175-2018

användas för daglig tillsyn av betesdjuren bedömer Länsstyrelsen att det bör råda olika regler för vallhund i olika delar av området enligt karta 1. I Getteröns naturreservat bedöms fågellivet vara av sådan betydelse att vallhundar inte bör tillåtas överhuvudtaget.

Undantaget för vallhund i vissa områden ska endast avse vallhundar som behövs för att sköta områdets betesdjur och endast tränade vallhundar.

Konsekvenser för enskild och allmänhet

Att hålla hund kopplad i naturreservat bedöms inte innebära en betydande inskränkning i varken enskilds rätt eller allmänhetens friluftsliv, eftersom det redan finns långtgående krav på hur hundar ska hållas i marker med vilt enligt 16 § lagen om tillsyn över hundar och katter. Undantag har dessutom gjorts för jakt med hund och vallhundar. Nyttan med förbuden bedöms stor för naturvården. Dels ökar möjligheten att fortsätta sköta markerna med betesdjur, vilket i många fall är en förutsättning för att bevara de naturvärden som avses skyddas, dels skyddas värdefullt fågelliv. Naturreservaten är i många fall även till för allmänhetens friluftsliv, vilket i huvudsak bedöms gynnas av förslaget.

Vid en intresseprövning enligt 7 kap 25 § miljöbalken anser Länsstyrelsen att de nya föreskrifternas utformning innebär en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas och det intrång detta innebär för enskilds rätt att använda mark och vatten.

Enligt 4 § förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, ska Länsstyrelsen vid beslut om ordningsföreskrifter formulerade med stöd av 7 kap. 30 § MB göra en konsekvensutredning av kostnadsmässiga och andra konsekvenser i den omfattning som behövs. En sådan har upprättats och visar att de negativa konsekvenserna bedöms bli små.

Förenlighet med andra områdesbestämmelser, planer och miljömål

Länsstyrelsen bedömer att detta beslut är förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurser samt med Sveriges miljökvalitetsmål.

Ärendets handläggning

Ett förslag på beslut skickades på remiss till samtliga markägare, till kända delägare i samfälligheter, djurhållare, intresseorganisationer och myndigheter för eventuella synpunkter. Remisstiden var 1 april – 20 maj 2019. Länsstyrelsen fick in 14 svar.

Markägarna till naturreservatet Hastaböke i Hylte kommun motsätter sig förslaget i den del som gäller naturreservatet Hastaböke. Efter diskussioner med en av markägarna visar det sig att området inte är välbesökt. Länsstyrelsen finner därför inget skäl att införa kopplingskrav i området.

Naturvårdsverket, Falkenbergs kommun, Halmstads kommun, Jägarförbundet Halland, Naturskyddsföreningen Halmstad och Varbergs ornitologiska förening tillstyrker förslaget.

Laholms kommun och Hallands kennelklubb har inget att erinra mot förslaget.

2019-06-26

511-3175-2018

Naturskyddsföreningen i Södra Halland önskar att Länsstyrelsen går längre och inför kopplingstvång i samtliga naturreservat. Länsstyrelsen anser inte att det finns behov av särskilda regler om koppling av hund i de naturreservat som varken har betesdjur, värdefullt fågelliv eller välbesökta. I sådana områden anser Länsstyrelsen att reglerna i 16 § lagen om tillsyn av hundar och katter är tillräckliga. Naturskyddsföreningen i Södra Halland önskar även att kopplets längd begränsas, särskilt under häckningssäsong. Länsstyrelsen vill i detta skede inte införa någon begränsning i kopplets längd, men hoppas att genom information få besökare att anpassa kopplets längd så att hundarna inte stör betesdjur, fåglar eller besökare.

Varbergs ornitologiska förening och Naturvårdsverket pekar på behovet av tillsyn av efterlevnaden av kopplingskravet. Länsstyrelsen instämmer i detta och har för ändamålet anställt två naturvårdsvakter som under 2019 kommer att rikta sin tillsyn mot bl.a. lösspringande hundar.

Jägareförbundet och Naturvårdsverket pekar på behovet av information. Länsstyrelsen instämmer i att det är angeläget med information om problemen som lösspringande hundar kan orsaka och om vilka regler som gäller. Länsstyrelsen har därför under flera år gjort omfattande informationsinsatser i tidningar, radio, tv och sociala medier och har tydliggjort skyltningen i reservaten. I samband med att detta beslut fattas kommer skyltningen i berörda reservat ses över på nytt. Vidare kommer naturvårdsvakterna informera besökare på plats ute i reservaten.

Trafikverket, Region Halland och Skogsstyrelsen avstod från att yttra sig.

Hur man överklagar

Eventuellt överklagande skickas till halland@lansstyrelsen.se eller Länsstyrelsen, 301 86 Halmstad. Ange vilket beslut som överklagandet gäller, t.ex. genom att ange diarienumret (511-3175-2018). Skriv också vilken ändring som begärs.

För att överklagandet ska kunna prövas måste det komma in till Länsstyrelsen senast den **22 juli 2019**. Om den som överklagar är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet dock ha kommit in inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Länsstyrelsen skickar överklagandet vidare till Regeringen för prövning.

Kungörelse av beslut

Detta beslut kommer att kungöras i ortstidning och i länets författningssamling enligt 27 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Beslutet hålls tillgängligt på Länsstyrelsen i Hallands län och Länsstyrelsens hemsida www.lansstyrelsen.se/halland.

Medverkande i beslutet

Detta beslut har fattats av landshövding Lena Sommestad. I handläggningen av ärendet medverkade länsråd Jörgen Peters, naturvårdsdirektör Henrik Martinsson, länsjurist Peter Jupén, biträdande enhetschef för veterinärenheten Vanja Kinch, naturvårdshandläggare Mikael Stenström och naturvårdshandläggare Viveka Strand. Den sistnämnda har varit föredragande.

Lena Sommestad
Landshövding

Viveka Strand
Naturvårdshandläggare

Detta beslut har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Bilaga

1. Sammanfattning över de ändringar som beslutet medför.

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Sammanfattning över de ändringar som beslutet medför

Kommun	Naturreservat	Förbud mot att:	Föreskriften ska inte utgöra hinder för att använda:
Falkenberg	Bengtesgårds äng	ha hund okopplad	- vallhund vid skötsel av områdets betesdjur - hund vid jakt
	Björkekullen	ha hund okopplad	- vallhund vid skötsel av områdets betesdjur - hund vid jakt
	Hällarp	ha hund okopplad	- vallhund vid skötsel av områdets betesdjur - hund vid jakt
	Älmebjär	ha hund okopplad	hund vid jakt
Halmstad	Eketånga	ha hund okopplad	hund vid jakt
	Mogölsmyren	ha hund okopplad	hund vid jakt
	Möllegård	ha hund okopplad	vallhund vid skötsel av områdets betesdjur
	Nissaström	ha hund okopplad	hund vid jakt
	Porsbjär	ha hund okopplad	hund vid jakt
	Svarta klippan	ha hund okopplad	hund vid jakt
	Villshärad	ha hund okopplad	- vallhund vid skötsel av områdets betesdjur - hund vid jakt
Hylte	Lintalund	ha hund okopplad	- vallhund vid skötsel av områdets betesdjur - hund vid jakt
Kungsbacka	Hördalen	ha hund okopplad	- vallhund vid skötsel av områdets betesdjur - hund vid jakt
	Näsbokrok	ha hund okopplad	- vallhund vid skötsel av områdets betesdjur - hund vid jakt
	Svängehallar-Fjäreahals	ha hund okopplad	- vallhund vid skötsel av områdets betesdjur - hund vid jakt - okopplad hund på inhägnad del av Råö 1:11

Kommun	Naturreservat	Förbud mot att:	Föreskriften ska inte utgöra hinder för att använda:
Laholm	Skummeslövs sanddynsreservat	ha hund okopplad	• hund vid jakt
	Åstarpe mosse	ha hund okopplad	• vallhund vid skötsel av områdets betesdjur • hund vid jakt
Varberg	Gamla Köpstad	ha hund okopplad	• vallhund för att samla in områdets betesdjur på hösten i området markerat med rött på karta 1, • vallhund för skötsel av områdets betesdjur i övriga delar av naturreservatet • hund vid jakt
	Getteröns naturreservat	ha hund okopplad	• hund vid sådan jakt som sker på Länsstyrelsens inrådan och på arter som enligt Länsstyrelsens bedömning hotar områdets naturvärden
	Hjörne	ha hund okopplad	• vallhund vid skötsel av områdets betesdjur • hund vid jakt
	Långanskogen	ha hund okopplad	• vallhund vid skötsel av områdets betesdjur • hund vid jakt
	Åkraberg	ha hund okopplad	• vallhund vid skötsel av områdets betesdjur • hund vid jakt